

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

UDHËZIME

për

ndihmë palës, apo palëve, në parashtrimin e kërkesës në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, si dhe në bazë të neneve: 46, 47, 48, 49 dhe 50, të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës

Vërejtje paraprake

1. Këto udhëzime janë hartuar për t'ju ndihmuar për parashtrim të kërkesës në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës. Megjithatë, para se të vendosni të parashtroni kërkesë në Gjykatën Kushtetuese, duhet të jeni të njohur veçanërisht me nenin 113.7 të Kushtetutës; me nenin 22 dhe me nenet nga 46 e deri në 50, të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121; si dhe me rregullat nga 28 e deri në 32, të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese; të cilat përcaktojnë kriteret ligjore që duhet të përmbushen për t'ia mundësuar Gjykatës Kushtetuese të shqyrtojë kërkesën tuaj.
2. Nëse mendoni se keni përmbushur të gjitha kriteret ligjore, të përcaktuara me këto dispozita, atëherë plotësojeni formularin e kërkesës sipas udhëzimeve që ofrohen si më poshtë.

Çështjet që mund të parashtrohen në Gjykatë Kushtetuese

3. Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës është autoriteti final për interpretimin e Kushtetutës dhe të pajtueshmërisë së ligjeve me Kushtetutën.
4. Pra, Gjykata Kushtetuese mund të shqyrtojë kërkesat e parashtruara nga individët, ose nga personat juridikë, që pohojnë se nga autoritetet publike u janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore, të garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës. Ju duhet të lexoni Kapitullin II (Të Drejtat dhe Liritë Themelore) të Kushtetutës, i cili përmban këto të drejta dhe liri themelore të njeriut.
5. Nëse konsideroni se ju, personalisht dhe drejtpërsëdrejti, jeni viktimë e shkeljes së një apo më shumë të drejtave themelore nga autoritetet publike të Republikës së Kosovës, mund ta parashtroni çështjen në Gjykatë Kushtetuese.
6. Megjithatë, Gjykata Kushtetuese mund të trajtojë vetëm kërkesat që kanë të bëjnë me shkeljen e një ose të më shumë të drejtave të parapara me Kushtetutë. Gjykata nuk mund të veprojë si gjykatë apeli (si shkallë e katërt) dhe nuk është gjykatë apeli për vendimet që janë marrë nga gjykatat, roli i të cilave është të interpretojnë dhe të aplikojnë rregullat e të drejtës procedurale dhe materiale.
7. Gjykata mund të shqyrtojë vetëm kërkesat që drejtohen kundër autoriteteve publike të Republikës së Kosovës (organeve shtetërore, autoriteteve administrative, gjykatave, etj.), të cilat pohohet të kenë shkelur të drejtat dhe liritë tuaja themelore të garantuara me Kushtetutë, siç përcaktohet me nenin 113.7 të Kushtetutës. Gjykata Kushtetuese nuk mund të merret me ankesat që drejtohen kundër individëve privatë, apo kundër organizatave private.
8. Gjykata Kushtetuese nuk është kompetente për shqyrtimin e kërkesave në të cilat ka ankesa për ngjarje e për procedura që kanë ndodhur para hyrjes në fuqi të Kushtetutës, pra para 15 qershorit 2008.
9. Në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës, Gjykata mund të pranojë kërkesa vetëm pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike, të përcaktuara me ligjet në fuqi. Kjo do të thotë që, para se të parashtroni ankesë kushtetuese në Gjykatën Kushtetuese, duhet të keni provuar më herët të merrni vendimin nga gjykatat për çështjet që ngrini në kërkesë, duke përfshirë edhe vendimin më të fundit nga gjykata më e lartë kompetente. Nëse nuk e keni shfrytëzuar atë mjet juridik, ju duhet të vërtetoni që ai mjet do të ishte i padobishëm, apo që ai mjet juridik nuk ekziston. Për më tepër, duhet të vërtetoni që jeni ankuar tek

autoritetet publike dhe te gjykatat për të njëjtat shkelje të të drejtave kushtetuese që po i parashtroni sot në Gjykatën Kushtetuese.

10. Kur iniciatori procedurë në gjykatë, duhet t'u përmbaheni rregullave gjyqësore në fuqi, duke përfshirë edhe rregullin e respektimit të afateve kohore. Nëse, për shembull, gjykata ka hedhur poshtë kërkesën, apo ankesën tuaj, për shkak se e keni dorëzuar tepër vonë, apo se atë e keni dorëzuar në gjykatën e gabuar, apo nuk keni përdorur procedurën e duhur, Gjykata Kushtetuese nuk do të jetë në gjendje të shqyrtojë kërkesën tuaj.
11. Për më tepër, nëse ankoheni që një gjykatë, në procedurë administrative, penale apo civile, ka shkelur të drejtën tuaj për gjykim të drejtë, nuk duhet të kërkonit rigjykimin e rastit pasi të keni shteruar procedurat normale të ankesës në gjykatë. Nuk keni nevojë as të shfrytëzoni mjetet jashtë gjykatave, e as të kërkonit falje apo amnisti. Lutjet (në Kuvend, te Presidenti apo te Qeveria, te një ministër apo te Avokati i Popullit) nuk konsiderohen të jenë mjete juridike që duhet t'i keni shfrytëzuar për të përmbushur kriterin e shterimit të mjetit juridik, si më lart.

Plotësimi i formularit të kërkesës

12. Para se të plotësoni formularin e kërkesës, duhet të lexoni me kujdes rregullin 28 dhe rregullin 29 të Rregullores së punës, si dhe t'i kushtoni vëmendje pikave në vijim.
13. Nëse konsideroni që ankesat tuaja kanë të bëjnë me të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë, si dhe që kërkesat e përshkruara si më lart janë përmbushur, plotësojeni me kujdes dhe në mënyrë të qartë formularin e kërkesës, si dhe dërgojeni në Gjykatën Kushtetuese sa më parë që është e mundur, bashkë me dokumentet përkatëse që nevojiten për shqyrtimin e saj.
14. Kërkesa juaj duhet të parashtrohet brenda një periudhe prej katër (4) muajsh nga dita në të cilin ju, apo avokati juaj, keni pranuar vendimin e fundit gjyqësor. Në gjitha rastet e tjera, afati fillon të numërohet nga dita kur vendimi apo akti është shpallur publikisht. Kështu, periudha katërmuajshe nuk fillon me datën e hedhjes poshtë të kërkesës për rigjykim të rastit, të lutjes për falje apo amnisti, apo të ndonjë kërkesë për një autoritet publik. Data, kur ju dërgoni formularin e plotësuar të kërkesës në Gjykatë Kushtetuese, përcakton nëse keni respektuar afatin katërmuajsh, të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese.
15. Duhet të zgjidhni dhe të përdorni një nga gjuhët zyrtare në Kosovë, që janë shqipja dhe serbishtja.
16. Kërkesa juaj duhet të parashtrohet personalisht në Zyrën e Sekretariatit të Gjykatës Kushtetuese, brenda orarit të rregullt të punës, me postë, ose në mënyrë elektronike. Nëse e dërgoni kërkesën tuaj me e-mail apo me faks, duhet ta konfirmoni atë me postë. Nuk mund të parashtroni ankesë në Gjykatën Kushtetuese nëpërmjet telefonit.
17. Nuk mund të prisni këshilla ligjore nga Sekretariati, pasi që nuk i lejohet një gjë e tillë, as sa i përket kërkesës suaj, e as sa i përket interpretimit tuaj.

Përmbajtja e kërkesës

18. Kur plotësoni formularin e kërkesës, duhet të siguroheni që ai të përmbajë pikat në vijim:
 - (a) Emrin dhe adresën tuaj, të shkruar në mënyrë të lexueshme;

- (b) Emrin dhe adresën e përfaqësuesit, nëse keni;
- (c) Për qëllimet e parashtrimit të kërkesës, nuk është e domosdoshme të përfaqësoheni nga avokati, e as nuk ka nevojë që përfaqësuesi juaj të jetë jurist. Nëse jeni të përfaqësuar, formulari i kërkesës duhet të shoqërohet me një dokument autorizimi, të nënshkruar nga ju dhe avokati, apo përfaqësuesi që vepron në emrin tuaj (Shih mostrën e bashkëngjitur me këtë dokument). Përfaqësuesi i subjektit juridik (kompania, shoqata, etj.), ose i grupit të individëve, duhet të ofrojë dëshmi të autorizimit nga personi i autorizuar i subjektit juridik, apo i grupit të individëve që përfaqëson;
- (d) Emrin dhe adresën e palës apo të palëve të kundërshtuara, nëse dihen, si dhe informatat përkatëse për atë palë, apo për ato palë (pjesa I e formularit të kërkesës), me një faqe të ndarë për secilën palë, nëse ka nevojë. Gjykata Kushtetuese do t'ia dërgojë palës përgjegjëse kopjen e kërkesës suaj, duke i mundësuar asaj të dërgojë komente për kërkesën tuaj;
- (e) Një pasqyrë të zgjidhjes së kërkuar, duke theksuar shkurt se çfarë dëshironi të arrini me kërkesën tuaj në Gjykatën Kushtetuese (pjesa VI e formularit të kërkesës);
- (f) Një përshkrim të përmbledhur të fakteve, duke dhënë hollësi të qarta dhe koncize për aktet ndaj të cilave ankoheni (pjesa II e formularit të kërkesës). Jepni datat e sakta dhe përshkruani ngjarjet sipas rendit në të cilin kanë ngjarë. Nëse ankesat tuaja kanë të bëjnë me një numër çështjesh të ndryshme, për shembull me disa procedura gjyqësore, ju lutemi ta trajtoni secilën çështje ndaras;
- (g) Arsyetimin e kërkesës, duke shpjeguar sa më saktë që mundeni, se cila është ankesa juaj sipas Kushtetutës (pjesa III e formularit të kërkesës). Theksoni nenet e Kushtetutës për të cilat ju pohoni të jenë shkelur, si dhe shpjegoni pse faktet që keni ofruar në pjesën II të kërkesës përbëjnë shkelje të të drejtave të garantuara me ato nene;
- (h) Dokumentacionin dhe informatat e tjera përcjellëse, që vërtetojnë se keni respektuar afatet dhe rregullin e shterimit të mjeteve juridike (pjesa V e formularit të kërkesës).
19. Tregoni, gjithashtu, nëse keni shfrytëzuar mjete të tjera. Nëse e keni bërë këtë, duhet të ofroni hollësi, duke përfshirë edhe titullin e organit tek i cili keni parashtruar ankesën tuaj, datat dhe detajet e procedurave të iniciuara, si dhe hollësitë e vendimeve të nxjerra në këto procedura. Bashkëngjitni një listë të të gjitha aktgjykimeve dhe të aktvendimeve të përmendura në pjesën IV të formularit të kërkesës, si dhe dokumentet e tjera që dëshironi t'i marrë parasysh Gjykata Kushtetuese si dëshmi (transkripte, deklarata dëshmitarësh, parashtrësata tuaja për autoritetet dhe për gjykatat e ndryshme), siç përmenden në pjesën V të formularit të kërkesës. Nëse ende nuk e keni bërë këtë, duhet të bashkëngjitni edhe kopjet e vetë dokumenteve.
20. Kopjet e dokumenteve përkatëse, të dorëzuara në mbështetje të kërkesës, duhen të bashkëngjiten me kërkesë, kur ajo dorëzohet në Gjykatë Kushtetuese. Nëse vetëm pjesë të caktuara të dokumentit janë të rëndësishme, vetëm ato pjesë duhet bashkëngjitur. Dokumentet mund të dorëzohen në një prej gjuhëve zyrtare të Kosovës, ose në një nga gjuhët në përdorim zyrtar në Kosovë.
21. Kur një dokument nuk është në një nga gjuhët zyrtare, apo në një nga gjuhët në përdorim zyrtar në Kosovë, dokumenti duhet të shoqërohet me një përkthim të certifikuar në një nga gjuhët zyrtare, ose në një nga gjuhët e tjera në përdorim zyrtar në Kosovë.

22. Mund të përkthehen vetëm pjesët e rëndësishme të një dokumenti, por, në një rast të tillë, ato duhet të shoqërohen me një shpjegim se pse janë përkthyer vetëm ato pjesë të dokumentit.
23. Gjykata Kushtetuese mund të kërkojë përkthimin e zgjeruar, apo të plotë, të dokumenteve të tilla, dhe ai përkthim duhet të sigurohet nga pala.
24. Asnjë dokument nuk do t'ju kthehet. Pra, është në interesin tuaj të dorëzoni kopje dokumentesh, e jo dokumente origjinale.
25. Formulari i kërkesës suaj duhet të përmbajë datën e dorëzimit dhe nënshkrimin tuaj. Mbani në mend që, nëse kërkesa dorëzohet nga përfaqësuesi juaj, formulari i kërkesës suaj duhet të shoqërohet me një dokument autorizimi, të nënshkruar nga ju dhe nga përfaqësuesi juaj (Shih mostrën e dhënë në këtë dokument).

Publikimi dhe konfidencialiteti

26. Në përgjithësi, informatat brenda dokumenteve që dorëzoni ju në Sekretariat, duke përfshirë informatat për juve, ato për palën e kundërshtuar, apo për personat e interesuar, do të jenë të qasshme për publikun, në pajtim me Ligjin për Qasje në Dokumente Publike, Nr. 03/L-215. Në pajtim me këtë, kur ofroni hollësi për jetën tuaj private, apo të palëve të tjera, ofroni vetëm hollësi që janë thelbësore për kuptimin e kërkesës.
27. Përveç kësaj, nëse nuk dëshironi që identiteti juaj të zbulohet publikisht, këtë duhet ta theksoni, si dhe të ofroni arsyet për një shmangie nga rregulli normal i qasjes publike në informata mbi procedurat. Gjykata Kushtetuese mund të autorizojë anonimitetin në raste të jashtëzakonshme dhe të argumentuara. Sigurisht, nëse lejohet anonimiteti, emri juaj duhet t'i zbulohet palës së kundërshtuar, kur kërkesa i komunikohet asaj pale për komente.

Vërejtjet përfundimtare dhe rekomandimet

28. Ju lutemi, mos i mbërtheni, mos i mbyllni me shirit ngjitës, ose mos i lidhni në çfarëdo mënyre, korrespondencat me Gjykatën, ose dokumentet që i dërgoni në Gjykatë. Të gjitha faqet duhet të kenë numra të njëpasnjëshëm.
29. Kërkesa juaj, si dhe korrespondencat e mëtutjeshme, duhet dorëzuar në këtë adresë:

*Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës
Sekretari i Përgjithshëm
10000 Prishtinë
Rr. "Perandori Justinian", Nr. 44
Republika e Kosovës*

Tel: +381 (0)38 606 162; Fax: +381 (0)38 606 170; info@gjk-ks.org

30. Pas pranimit të letrës suaj të parë, ose pas pranimit të formularit të kërkesës, Sekretariati i Gjykatës do t'ju përgjigjet duke ju informuar se një dosje është hapur, si dhe që kërkesa juaj është regjistruar në regjistrin përkatës të Gjykatës, me një numër të caktuar. Ai numër duhet të përmendet në të gjitha korrespondencat pasuese me Gjykatën Kushtetuese. Rrjedhimisht, nga ju mund të kërkojnë informata apo qartësime shtesë, dokumente apo gjëra të veçanta rreth ankesave tuaja.

31. Është në interesin tuaj që të përgjigjeni sa më shpejt në çdo korrespondencë me Sekretariatit.
32. Çdo vonesë, ose çdo dështim për t'u përgjigjur, apo për të dhënë informata shtesë, mund të kuptohet që ju më nuk dëshironi të ndiqni shqyrtimin e rastit tuaj, si dhe mund të çojë në rastin që kërkesa juaj të mos shqyrtohet nga Gjykata Kushtetuese, të shpallet e papranueshme nga Gjykata, ose të shlyhet nga lista e saj e rasteve.
33. Ju do të informoheni për çdo vendim të marrë nga Gjykata Kushtetuese.

Dokument autorizimi për përfaqësim
(mostër)

Unë,

.....
.....
.....

(Emri dhe adresa e palës që parashtron kërkesë)

Me këtë dokument, autorizoj

.....
.....
.....

(Emri, adresa dhe profesioni i përfaqësuesit)

të më përfaqësojë në procedurë para Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës për sa i përket kërkesës sime të parashtruar në Gjykatën Kushtetuese, në pajtim me nenin 47 [Kërkesat individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, për vlerësimin e kushtetutshmërisë së aktvendimit Nr.
marrë nga

(Vendi dhe data)

(Nënshkrimi i parashtruesit të kërkesës)

Nëpërmjet këtij dokumenti, e pranoj autorizimin si më lart

(Vendi dhe data)

(Nënshkrimi i përfaqësuesit)